

US' sjukhusfartyg tävlar med Kuba

Eva Björklund

Ett stort sjukhusfartyg är vapen i USAs kamp för popularitet bland Latinamerikas fattiga. Fartyget, döpt till Comfort, 270 meter långt och 10 våningar högt, erbjuder ögonoperationer och annan sjukvård till salvadoraner under ett veckolångt besök i Acajutla, en hamn vid Stillahavskusten.

Det vitmålade krigsfartyget med röda kors är ute på fyra månaders uppdrag i Latinamerika och Karibien. Kuba har under lång tid vunnit vänner i världsdelen genom att skicka ut läkare och erbjuda kostnadsfri sjukvård. Nu slår USA tillbaka. Vita Huset inbjöd förra månaden 150 latinamerikanska och 90 US-organisationer till konferens i enansats att förbättra USA:s insatser i Latinamerika.

En militär operation

Det flytande sjukhuset deltog i USA:s invasion av Irak 2003. Nuvarande uppdrag startade i juni med 500 medicinsk personal. "Detta fartyg betyder att vi för första gången på länge kan behandla 250.000 personer per år," sa Jose Ruiz, talesman för USA:s militära högkvarter för Latinamerika, 'Southern Command'. Denna vecka sätter det kurs mot Peru och sedan Ecuador, Colombia, Haiti, Trinidad och Tobago, Guyana och Suriname. Och medan "Comfort" erbjuder tillfällig läkarvård på några platser, arbetar Washington hårt på att sabotera Kubas mer permanenta hälsovårdsbistånd genom att försöka att få kubanska läkare att hoppa av.

Kubanska läkare köps in till USA

När Andrés Perez 2005 anmälde sig för att behandla sjuka i Venezuelas kåkstäder, var det inte för att hjälpa fattiga venezolaner: "Jag kom inte för att arbeta, jag hoppade av omedelbart", sa han i en intervju i Bogotá i väntan på visum till USA. Kuba har lång tradition av att skicka läkare för att bota sjuka i andra länder, inklusive så långt bort som Afrika och Asien. Omkring 30.000 läkare och sjuksköterskor arbetar utomlands. Några få lockas dock ekonomiskt att hoppa av. Ändringen förra året av invandringslagen i USA var direkt inriktad på att underlätta visum till kubanska läkare i utlandstjänst.

Detta har kritiserats för att det berövar fattiga länder livsviktig läkarvård. "Tanken att avsiktligt locka kubanska läkare som hjälper fattiga i Latinamerika är cynisk och jag tror att det motverkar sitt syfte" sa kongressledamoten, James McGovern under ett besök i Colombia i mars. "Massor av människor som inte tidigare fick hjälp har nu tillgång till sjukvård. Vad är det fel på det? Varför skulle vi försöka att undergräva det? Vi borde göra likadant!"

Förutom Venezuela, som sägs ha förlorat omkring 100 kubanska läkare (mindre än 0,5 %), har det utarmade Haiti och Bolivia har också blivit av med kubanska läkare. Delia

Villaruel, läkemedelsansvarig på Bolivias hälsodepartement sa att kubanerna tillhandahåller ovärderliga tjänster, inte minst under de omfattande översvämningarna nyligen. Hon berömde dem också för att de hade påverkat bolivianska läkares mentalitet bort från att "i första hand tjäna pengar." USA:s program att värva kubanska läkare skadar oss, sa hon. Chris Bentley, talesman för USA:s invandrarmyndighet sa att visumprogrammet för kubanska läkare ska befria dem från 'slaveri' i tredje land.

I USA tilltalar programmet den politiskt starka kubansk-amerikanska gruppen och bidrar till att minska USA:s ökande läkarbrist, speciellt i fattiga stads- och landsbygdsområden. Men om det är kortsiktigt och oschysst, säger experter. "Det är inget bra sätt att lösa vår läkarbrist att ta läkare från länder som behöver dem mer än vi", sa Smita Baruah, specialist på AIDS och hälsovårdssystem i Washington D.C.

"Vi medverkar till 'brain drain' från utvecklingsländerna och det bidrar inte till en strategi för att lösa problemet med läkarbristen." Hon tillade att USA:s hälsostöd till Latin Amerika har minskat under de senaste åren. Doktor Julio Cesar Alfonso, och hans Miami-baserade exilkubanska "Outside the Barrio," som hjälper avhoppade läkare, utgör en stark stödgrupp för det nya visumprogrammet.

Källor: Reuters, World Politics Review 070801/ Lennartssons

PERUANER ÖVER GRÄNSEN FÖR LÄKARHJÄLP

Tusentals fattiga peruaner reser till Bolivia för att bli undersökta av kubanska läkare. Med en kompress över vänster öga, sitter en leende 80-årig gammal man vid huvudgatan i Copacabana, Bolivia, 8 kilometer från peruanska gränsen. Han tar bussen till Puno, två och en halv timmar bort på andra sidan Titicacasjön. Därifrån tar han taxi åtta timmar tillbaka till hemstaden Cuzco. Den långa resan betyder ingenting; han är lättad över att äntligen bli opererad för pterygium, akut ögoninflammation (conjunctivitis), på en ögonklinik mitt i staden.

Sedan maj 2006 är kubanska ögonläkare från mirakelmissionen stationerade i den bolivianska sjöstaden. "Den här kliniken har startats för att erbjuda kostnadsfri behandling för människor med synskador", förklarade Migdalia Fernandez, direktör för Copacabanacentret, som har 18 kubanska läkare och sköterskor. Det finns tolv kubanska ögonkliniker över hela Bolivia, som erbjuder kostnadsfria undersökningar och operationer, glasögon och mediciner.

"Vi behövde inte betala någonting och de behandlade oss omedelbart" bekräftade Alberto Yucra, peruan vars fru opererats för gråstarr. I deras hemstad Arequipa, nio timmars resväg bort skulle operationen ha kostat nästan 2.300 kronor. Det som fick dem att göra resan var priset på tur och returbiljetten (360 kronor för två personer) samt ryktet om de skickliga läkarna. Mer än 5.700 peruaner har blivit opererade på Copacabanacentret sedan det öppnades 2006. Marcial Maydana, som bor i Puno och sympatiserar med det bolivianska initiativet har tagit på sig att ordna transporten av behövande peruaner så att de får vård på andra sidan gränsen. Han är ansvarar också för rekryteringen av 130 sköterskor som skall tränas av kubanska ögonläkare för att kunna göra preliminära undersökningar.

I sitt årliga tal till kongressen i slutet av juli annonserade Perus president, Alan García, en utvidgning av Punosjukhuset, som en humanitär motattack mot ALBA-initiativet. Han lanserade också 19 juni en kampanj "Se för att läsa" för att "upptäcka gråstarr och synskador hos de som försöker att lära sig läsa". Källa: Le Monde. 4 Augusti 2007/ Lennartssons